

استفاده از رنگ‌آمیزی ایمونولوژیک برای تشخیص بابزیوز و تیلریوز و بیان ژن پروتئین هسته وابسته به تکثیر سلولی در سلول‌های آلوده به تیلریا

پرویز شایان^{۱*} و صدیقه نبیان^{۲*}

خلاصه

هدف از تجربه حاضر بکارگیری یک روش مفید به منظور شناسایی و تفکیک اجرام تک یاخته‌ای مانند بابزیا و تیلریا می‌باشد. بدین منظور نمونه‌های خونی با روش رنگ‌آمیزی ایمونولوژیک پراکسیداز یگانه با بهره‌گیری از سرم‌های مثبت مورد مطالعه قرار گرفت و در مورد نمونه‌های سلولی لکوسیتی آلوده به تیلریا از کشت سلول‌های لکوسیتی با روش رنگ‌آمیزی دوگانه بهره گرفته شد. پیروپلاسم‌های بابزیا اویس و تیلریا لستوکاردی در رنگ‌آمیزی ایمونولوژیک یگانه به صورت لکه‌های کروی قهوه‌ای در گلبول‌های قرمز قابل رویت بودند. در رنگ‌آمیزی لکوسیتی آلوده به تیلریا آنولاتا با سرم خرگوش ایمن شده با پروتئین نوترکیبی شوک حرارتی ۷۰ میتوکندری شیزونت‌ها، حضور ماکروشیزونت‌های تیلریا آنولاتا از طریق رنگ‌آمیزی آلکالین فسفاتاز آنتی آلکالین فسفاتاز مشخص گردید. همچنین سلول‌های فوق با روش رنگ‌آمیزی ایمونولوژیک دوگانه نیز مورد مطالعه قرار گرفتند و شیزونت‌های داخل سلول‌های آلوده از طریق پادتن اختصاصی با روش آلکالین فسفاتاز آنتی آلکالین فسفاتاز داخل سیتوپلاسم و پروتئین هسته وابسته به تکثیر سلول Ki-67 با استفاده از پادتن مونوکلونال و روش پراکسیداز داخل هسته به طور همزمان رنگ‌آمیزی گردیدند. شیزونت‌ها به صورت لکه‌های کروی قرمز در سیتوپلاسم و هسته حاوی پروتئین هسته وابسته به تکثیر سلول Ki-67 به صورت قهوه‌ای آشکار شدند. نتایج حاصله نشان می‌دهند که با روش ایمونولوژیک می‌توان پیروپلاسم‌های بابزیایی و تیلریایی را از یکدیگر تفکیک نمود. همچنین به نظر می‌رسد که روش ایمونولوژیک به عنوان یک روش استاندارد و مکمل جهت تعیین پروتئین‌های انگلی و آنالیز بیان ژن در سلول‌ها علاوه بر روش western blot قابل استفاده باشد.

کلمات کلیدی: بابزیوز، تیلریوز، رنگ‌آمیزی ایمونولوژیک، پادتن، Ki-67؛ پروتئین شوک حرارتی ۷۰

مقدمه

مشکلاتی را ایجاد می‌نماید. گذشته از آن در ارتباط با تشخیص اجرام تک یاخته‌ای در گونه‌ها و زیر گونه‌های کنه ناقل که طبیعتاً در آلودگی حیوانات و انسان‌ها نقش بسیار اساسی و مهمی ایفا می‌کنند بعنوان روشی مطمئن قابل استفاده نمی‌باشد.

رنگ‌آمیزی ایمونولوژیک یک روش دیگر جهت تشخیص پیروپلاسم‌های مذکور در گسترش‌های خونی می‌باشد. با وجود اینکه روش اخیر روشی اختصاصی (۸) بوده اما تا کنون جهت تشخیص انگل‌ها متداول نبوده است.

انگل‌های تک یاخته‌ای بابزییا و تیلریا از عوامل بیماریزای مهم حیوانات اهلی و وحشی می‌باشند. این تک یاخته‌ها بدلیل ایجاد بیماری و مرگ و میر شدید در حیوانات اهلی، سبب ضایعات اقتصادی فراوان در سراسر جهان می‌گردند (۲، ۸ و ۱۱) تشخیص تیلریوز و بابزیوز در مرحله حاد بیماری بر اساس تهیه گسترش‌های خونی و رنگ‌آمیزی آنها با رنگ گیمسا می‌باشد. استفاده از روش رنگ‌آمیزی گیمسا به علت ضعف دقت و غیر اختصاصی بودن واکنش به جرم خاص در بعضی از موارد

^{۱*} دانشیار گروه پژوهشی انتقال سیستم‌های بیولوژی مولکولی، تهران

^{۲*} استادیار گروه انگل‌شناسی دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران

استفاده از پادتن بر علیه پروتئین هسته وابسته به تکثیر سلول Ki-67 سلول مورد مطالعه قرار گرفتند.

مواد و روش کار

الف) نمونه‌های خون

در بررسی حاضر از ۱۰ نمونه خون گوسفند مشکوک به اجرام بابزیایی و یا تیلریایی استفاده گردید. از هر نمونه یک گسترش با رنگ گیمسا و گسترش دیگر با روش رنگ‌آمیزی یگانه^۱ آماده گردید.

ب) تهیه نمونه‌های سلولی لکوسیتی آلوده به تیلریا کشت سلول:

گسترش‌های سلول‌های آلوده به شیزونت‌های تیلریا آنولاتا در مرکز تحقیقات بورستل آلمان، تحت نظر دکتر احمد، از کشت سلول‌های لکوسیتی آلوده به تیلریا آنولاتا سویه آنکارا تهیه گردید. بدین منظور سلول‌های تک هسته‌ای گاو از طریق شیب غلظتی فایکول^۲ جداسازی و با اسپوروزوآیت‌های تیلریا آنولاتا استخراج شده از غدد بزاقی کهنه‌های هیالوما آناتولیکم اکسکواتوم آلوده گردید (Ahmed et al. 1989). سپس سلول‌های مذکور در محیط کشت RPMI 1640 حاوی پنی‌سیلین (100IU/ml)، استرپتومایسین، ال-گلوتامین (2 mM)، سرم جنین گوساله غیر فعال شده با حرارت (10%) (Biochrom, Germany) و ۲-مرکاپتواتانول (5x10⁻⁵) (Merck, Germany) تکثیر یافتند (۱۹).

ج) تهیه سرم و پادتن‌های استفاده شده

جهت تهیه سرم مثبت بر علیه بابزییا اویس، یک گوسفند عاری از هرگونه آلودگی انگلی انتخاب و مورد جراحی عمل طحال برداری قرار گرفت. این گوسفند بعد از یک هفته مراقبت دامپزشکی پس از عمل با تزریق ۲۰

اخیراً یک جرم شبه بابزیایی به نام WAI^۱ در انسان تعیین و مورد شناسایی قرار گرفته شده است که در رنگ‌آمیزی با گیمسا از نظر ریخت‌شناسی مشابه با بابزییا میکرونی می‌باشد. جالب توجه است که این تک یاخته با وجود تشابه ریخت‌شناسی به بابزییا میکرونی از لحاظ بیولوژیک و ژنتیک از آن متفاوت می‌باشد. مطالعات ژنتیکی نشان داده است که این پیروپلاسم از لحاظ ژنتیک نسبت به سایر اعضاء جنس‌های بابزییا، بیشتر مشابه با عوامل بیماریزای بابزییا جیسنونی^۲ و یا حتی گونه‌های تیلریا می‌باشد (۱۵ و ۲۲) با توجه به شباهت فراوان ریخت‌شناسی، تشخیص و تمایز چنین مواردی تنها از طریق رنگ‌آمیزی‌های اختصاصی و یا از طریق روش‌های بیولوژی مولکولی مانند PCR امکان‌پذیر می‌باشد. اخیراً در شمال چین انگل ناشناخته دیگری تحت عنوان یک گونه تیلریایی شناسایی شده و برای نشخوارکنندگان کوچک بیماریزا بوده و سبب ایجاد بیماری مرگ‌زا می‌گردد (۳، ۹، ۱۶ و ۱۷) گذشته از موارد استفاده رنگ‌آمیزی ایمونولوژیک یگانه در تشخیص موارد مشکوک بیماری‌های تک یاخته‌ای، این روش می‌تواند در پاسخگویی به سئوالات بیولوژی مولکولی و سلولی حائز اهمیت باشد. روش رنگ‌آمیزی دوگانه می‌تواند بعنوان ابزار مطمئن در تعیین فنوتیپ سلول‌های آلوده مورد استفاده قرار گیرد، مثلاً با استفاده از پادتن‌های اختصاصی بر علیه سلول‌های مونوسیت (CD14) و یا سلول‌های T(CD3) و پادتن اختصاصی بر علیه تیلریا آنولاتا می‌توان به طور همزمان آلودگی و فنوتیپ سلول‌های آلوده را تعیین کرد. مشخص شده است که سلول‌های آلوده به شیزونت تیلریا تبدیل به سلول‌های تکثیری دائمی می‌گردند. در مطالعه حاضر همچنین سلول‌های مذکور با استفاده از روش رنگ‌آمیزی ایمونولوژیک دوگانه و با

3 - Simple immunostaining
4 - Ficol

1 - Babesia like organism (Washington-1)
2 - Babesia gibsoni

خشی سازی فعالیت اندوژنی پراکسیداز قرار گرفتند. پس از ۵-۴ بار شستشو با بافر تریس (۶۰ گرم تریس، ۸۷/۶۰ گرم نمک طعام در یک لیتر آب مقطر با پی - اچ ۷/۶) و هر بار بمدت ۵ دقیقه، جهت اشیاع پیوندهای غیر اختصاصی بر روی لامها، گسترشها در محلول ۳٪ آلومین در TBS قرار گرفتند. سپس گسترشها بمدت ۱ ساعت با پادتن و یا سرم مربوطه با رقت ۱:۱۰۰۰ در TBS و در دمای آزمایشگاه مجاور گردیدند. بعد از آن گسترشها مجدداً شستشو داده شده (عمل شستن گسترشها همیشه ۵-۴ بار در TBS و هر بار ۵ دقیقه بر روی شیکر بوده است) و سپس تحت تاثیر پادتن ضد ایمونوگلوبولین گاو و یا گوسفند، تهیه شده در خرگوش (DAKO, Germany) با رقت ۱:۱۰۰۰ در TBS به مدت ۱ ساعت در دمای آزمایشگاه قرار گرفتند. پس از شستشویهای مجدد گسترشها، آنها بمدت ۳۰ دقیقه با پادتن ضد ایمونوگلوبولین خرگوش که با بیوتین کونژوگه شده است با رقت ۱:۱۰۰ در TBS مجاور گردیدند. پس از شستن مجدد گسترشها، آنها بمدت ۳۰ دقیقه در محلول StreptAB-complex-HRP^۳ قرار داده شده و بعد از اتمام مدت آنکوباسیون و شستن مجدد بمدت ۵-۱۰ دقیقه در بافر سوبسترا (یک قرص DAB^۳ و H₂O₂ در یک میلی لیتر آب، ظاهر گردیدند. پس از شستشوی گسترشها، آنها در محلول همتوکسیلین به مدت ۹۰ ثانیه جهت رنگ آمیزی تفریقی قرار گرفتند.

ب) رنگ آمیزی ایمونولوژیک یگانه آلکالین فسفاتاز آنتی آلکالین فسفاتاز (تصویر ۱)

مراحل اولیه رنگ آمیزی تا مرحله شستشوی گسترشها بعد از مجاورت اولین پادتن مانند رنگ آمیزی قبلی انجام گرفت. از آنجایی که کیت آلکالین فسفاتاز آنتی آلکالین فسفاتاز استفاده شده در ارتباط با پادتنهای تولید شده در

میلی لیتر خون با آلودگی ۱۰^۴ بابزیا در میلی لیتر آلوده و تحت کنترل روزانه قرار گرفت. سه روز بعد از آلودگی تجربی علائم بیماری در حیوان به صورت تب (۴۱ درجه سانتی گراد) و پارازیتمی (۱٪) ظاهر گردید. سرم این حیوان یک ماه پس از آلودگی بعنوان سرم مثبت مورد استفاده قرار گرفت. جهت تهیه سرم مثبت بر علیه تیلریا آنولاتا و تیلریا لستوکاردی، سرم از خون گاو آلوده به تیلریا آنولاتا و خرگوش ایمن شده با پروتئین نوترکیبی شوک حرارتی میتوکندری^۱ شیزونت تیلریا آنولاتا مورد استفاده قرار گرفت (۱۷ و ۱۹). تعیین حالت تکثیر سلولهای آلوده به شیزونتهای تیلریایی با استفاده از پادتن مونوکلونال بر علیه پروتئین هسته وابسته به تکثیر سلول Ki-67 انجام پذیرفت که خوشبختانه گروه دکتر Gerdes از مرکز تحقیقات بورستل آلمان در اختیار ما قرار داده بودند، تهیه گردید (۶، ۷ و ۲۰).

روش رنگ آمیزی یگانه و دوگانه پادگن ها با استفاده از پادتن

گسترشهای خونی بعد از تعیین آلودگی با بابزیا و یا تیلریا جهت رنگ آمیزی یگانه و سلولهای واجد شیزونتهای تیلریایی جهت رنگ آمیزی دوگانه مورد استفاده قرار گرفتند. رنگ آمیزی یگانه از طریق ایمونو پراکسیداز و رنگ آمیزی دوگانه از طریق ایمونو پراکسیداز و آلکالین فسفاتاز آنتی آلکالین فسفاتاز (۵) با استفاده از کیت های شرکت DAKO آلمان انجام پذیرفت. بطور خلاصه نحوه عمل به شرح زیر می باشد:

الف) رنگ آمیزی یگانه پراکسیداز (تصویر ۱)

گسترشها ابتدا بمدت ۱۰ دقیقه در فرمالین ۴٪ ثابت گردیده و سپس به مدت ۱۰ دقیقه در Methanol/H₂O₂ (30%) (75.5 ml Methanol + 1.5 ml H₂O₂) به منظور

2 - Horse radish peroxidase
3 - Diaminobenzidine (Sigma, England)

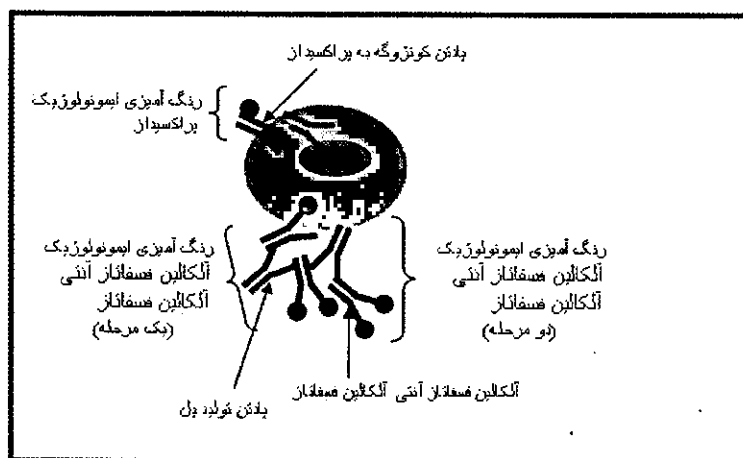
1- Recombinant mitochondrial heat shock protein 70 (mit-hsp70)

شسته شدند. جهت بالابردن کیفیت رنگ آمیزی در مواردی که تصور شود که پادگن، بیان ژنتیکی کمتری دارد، مراحل مجاورت با پادتن تولید پل، کمپلکس آلکالین فسفاتاز آنتی آلکالین فسفاتاز و شستن می توانند تکرار شوند. بعد از اتمام مدت انکوباسیون و شستن مجدد بمدت ۱۰-۵ دقیقه در ۲ میلی لیتر بافر سوستر (0.1 M Tris HCl pH 8.2) که در آن یک قرص فسفاتاز آلکالینی Naphthol AS-Mx phosphate, Fast Red TR و Levamisole است، ظاهر گردیدند. پس از شستشوی گسترش ها، آن ها در محلول هماتوکسیلین به مدت ۹۰ ثانیه جهت رنگ آمیزی متقابل قرار گرفتند.

رنگ آمیزی دوگانه

ابتدا رنگ آمیزی ایمونولوژیک یگانه پراکسیداز تا پایان مرحله ظهور انجام گرفت و در ادامه رنگ آمیزی ایمونولوژیک یگانه آلکالین فسفاتاز آنتی آلکالین فسفاتاز استفاده شد. در پایان گسترش ها در محلول هماتوکسیلین به مدت ۹۰ ثانیه جهت رنگ آمیزی متقابل قرار گرفتند (۱۳).

موش و یا پادتن های مونوکلونال از موش طراحی شده است در مواردی که اولین پادتن جز در موش در حیوان دیگری تهیه شده بود، در مرحله بعد از پادتنی استفاده شده است که در موش تهیه شده و قابلیت شناسایی پادتن اول را داشته بود. در ارتباط با پادتن بر علیه پروتئین نوترکیبی شوک حرارتی میتوکوندری (mit-hsp70) شیونت که در خرگوش تهیه شده بود، گسترش ها بمدت ۱ ساعت با پادتن موش ضد خرگوش با رقت ۱:۱۰۰۰ در TBS و در دمای آزمایشگاه مجاور گردیدند. سپس طبق دستور کار در کیت (DAKO, Germany) عمل گردید. به طور خلاصه مراحل انجام شده به شرح زیر می باشند. گسترش ها بمدت ۳۰ دقیقه با پادتن پل که برضد پادتن موش می باشد مجاور گردیدند. در کیت در نظر گرفته شده است که گسترش ها با مقدار بیشتر از نیاز از این پادتن مجاور گردند که حداکثر یک قسمت پیوندی از پادتن به صورت آزاد موجود باشد. پس از شستن مجدد گسترش ها در بافر TBS آنها به مدت ۳۰ دقیقه در مجاورت کمپلکس آلکالین فسفاتاز آنتی آلکالین فسفاتاز (APAAP-complex) قرار داده و سپس در بافر TBS

تصویر ۱: شکل شماتیک رنگ آمیزی ایمونولوژیک پراکسیداز و آلکالین فسفاتاز آنتی آلکالین فسفاتاز

- 1- Bridge antibody
- 2- Alkaline phosphatase anti-alkaline phosphatase complex
- 3- Alkaline phosphatase substrate tablet

نتایج

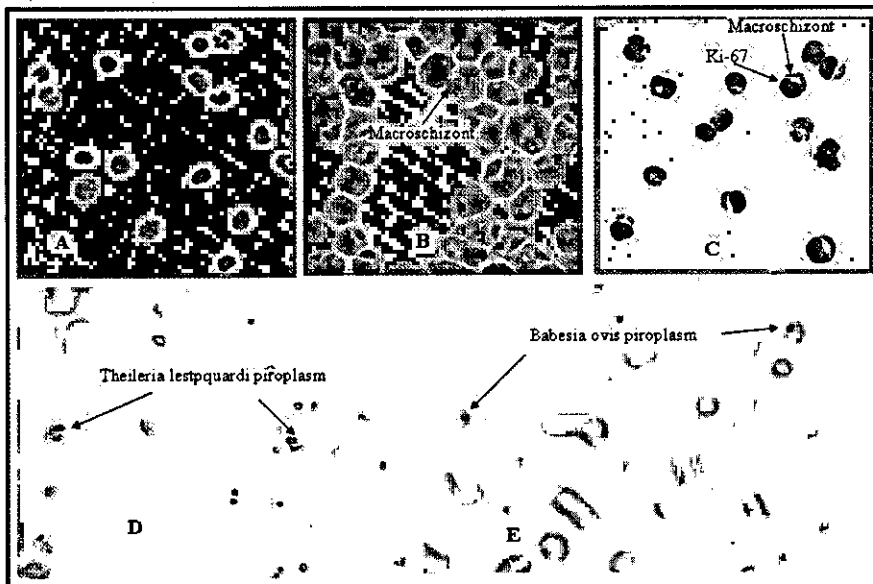
رنگ آمیزی ایمونولوژیک یگانه پادگن ها با پادتن

نمونه های مشکوک به آلودگی با بابزیا که با روش رنگ آمیزی گیمسا تعیین گردیده بودند با استفاده از سرم مثبت گوسفند مبتلا به آلودگی تجربی از طریق رنگ آمیزی پراکسیداز مورد مطالعه قرار گرفتند. در مورد E تصویر ۲، پیروپلاسم های بابزیایی در داخل گویچه های قرمز با رنگ آقهوای نشان داده شده اند. از آنجایی که در رنگ آمیزی های ایمونولوژیک از پادتن دوم کونژوگه با آنزیم استفاده می شود و خود رنگ آمیزی نتیجه واکنش آن با سوبسترا می باشد، اجرام شناسایی شده از لحاظ مورفولوژیک کمی با اجرام رنگ شده با رنگ گیمسا متفاوت بوده و سیتوپلاسم بطور واضح معمولاً قابل تشخیص نمی باشد. در تصویر مذکور پیروپلاسم های بابزیا اویس بصورت حاشیه ای در داخل گویچه ی قرمز

بصورت یک لکه کروی قهوه ای قابل رویت می باشند. اجرام پیروپلاسمی تیلریا لستوکاری دی نیز پس از رنگ آمیزی گسترش خونی گوسفند آلوده به تیلریا لستوکاری دی با سرم گاو آلوده به تیلریا آنولاتا از طریق پراکسیداز به صورت اشکال کروی قهوه ای رنگ در داخل گلبول قرمز مشاهده گردید که این نکته حاکی از وجود واکنش متقاطع میان تک یاخته تیلریا لستوکاری دی با سرم گاو آلوده به تیلریا آنولاتا می باشد (مورد D تصویر ۲).

رنگ آمیزی ایمونولوژیک دوگانه پادگن ها با پادتن ها

رنگ آمیزی لوکوسیت های آلوده به تیلریا آنولاتا با سرم خرگوش ایمن شده با پروتئین نوترکیبی شوک حرارتی میتوکوندری (mit-hsp70) شیزونت حضور ماکروشیزونت های تیلریا آنولاتا را از طریق استفاده آلکالین فسفاتاز آنتی آلکالین فسفاتاز بوضوح نشان داد.

تصویر ۲: رنگ آمیزی انگل های تیلریا و بابزیا در داخل سیتوپلاسم سلول های آلوده به روش ایمونولوژیک یگانه و دوگانه:

- A: رنگ آمیزی لوکوسیت های آلوده به ماکروشیزونت تیلریا آنولاتا با سرم گوساله عاری از آلودگی بعنوان کنترل منفی (بزرگنمایی ۴۰).
- B: رنگ آمیزی لوکوسیت های آلوده به ماکروشیزونت تیلریا آنولاتا با سرم خرگوش ایمن با پروتئین میتوکندری شوک حرارتی نوترکیبی (mit-hsp70) شیزونت تیلریا آنولاتا از طریق آلکالین فسفاتاز آنتی آلکالین فسفاتاز.
- C: رنگ آمیزی همزمان لوکوسیت های آلوده به ماکروشیزونت تیلریا آنولاتا مشابه با مورد B و با پادتن مونوکلونال Ki-67 از طریق پراکسیداز (بزرگنمایی ۱۰۰).
- D: رنگ آمیزی گسترش خونی گوسفند آلوده به تیلریا لستوکاری دی با سرم گاو آلوده به تیلریا آنولاتا از طریق پراکسیداز (بزرگنمایی ۱۰۰).
- E: رنگ آمیزی گسترش خونی گوسفند آلوده به بابزیا اویس با سرم مثبت گوسفند با آلودگی تجربی از طریق پراکسیداز (بزرگنمایی ۱۰۰).

اختصاصی است. لذا تشخیص و تفکیک جنس و گونه اجرام انگلی بسیار مشکل و نیازمند تجربه تخصصی بالا می‌باشد. برای مثال در بعضی موارد بعلت تشابه زیاد اجرام مختلف مانند بابزیا اویس و تیلریا لستوکاردی تمایز این دو جنس حتی برای افراد مجرب نیز می‌تواند مشکل‌ساز باشد. اخیراً در انسان گونه جدیدی از انگل‌های پیروپلاسمایی تحت عنوان WAI مورد شناسایی قرار گرفته که از نظر ریخت‌شناسی با بابزیا میکروتی مشابه بوده اما از نظر بیولوژیکی و ژنتیکی از آن متفاوت و مشابه عوامل بیماریزای بابزیا جیسنونی و حتی گونه‌های تیلریا نسبت به سایر اعضاء جنس‌های بابزیا می‌باشد (۱۵ و ۲۲). جنس و گونه مذکور با استفاده از رنگ‌آمیزی با گیمسا، قابل تفکیک نمی‌باشد در حالی که با استفاده از پادتن‌های اختصاصی قابل تفکیک و شناسایی می‌باشند.

انگل شبه تیلریای دیگری که اخیراً در شمال چین یافت شده که هنوز بطور دقیق هویت آن تعیین نشده است، مورد دیگری است که می‌توان جهت شناسایی آن از روش‌های تشخیص ایمنی استفاده نمود (۹).

در مطالعه مذکور با استفاده از سرم حیوان با آلودگی تجربی گسترش‌های مشکوک به بابزیا اویس مورد مطالعه قرار گرفت. در مورد E تصویر ۱ اجرام بابزیا اویس در حاشیه داخل دو گویچه قرمز با رنگ قهوه‌ای نشان داده شده‌اند. تحقیقات مختلف انجام شده نشان داده است که هیچ نوع واکنش متقاطع بین دو جنس تیلریا و بابزیا مشاهده نگردیده است (۱۲ و ۱۴). بر این اساس در تجربه حاضر، استفاده از سرم تهیه شده از حیوان با آلودگی تجربی مذکور می‌تواند بعنوان شاخص سرمی به منظور تشخیص بابزیا از تیلریا قرار گیرد. اجرام انگلی در رنگ‌آمیزی ایمونولوژیک گسترش‌های خونی گوسفند آلوده به تیلریا لستوکاردی با سرم گاو مبتلا به تیلریا آنولانا واکنش مثبت نشان می‌دهد که در مورد D تصویر ۱ به صورت لکه‌های کروی قهوه‌ای در گویچه‌های قرمز گسترش مشهود می‌باشند. این نشانگر وجود واکنش متقاطع میان گونه‌های مختلف تیلریا می‌باشد.

ماکروشیزونت‌ها در این رنگ‌آمیزی بصورت اجرام چند شکلی در اندازه‌های مختلف به رنگ قرمز در سیتوپلاسم سلول‌های آلوده قابل تشخیص می‌باشند (مورد B تصویر ۲). همچنین این سلول‌ها با رنگ‌آمیزی ایمونولوژیک دوگانه مورد مطالعه قرار گرفتند. شیزونت‌های داخل سلول‌های آلوده از طریق پادتن اختصاصی با روش آلکالین فسفاتاز آنتی آلکالین فسفاتاز و پروتئین هسته وابسته به تکثیر سلول، Ki-67 با استفاده از پادتن مونوکلونال و با روش پراکسیداز بطور همزمان رنگ‌آمیزی شدند.

پروتئین Ki-67 در هسته سلول‌های در حال تکثیر در مراحل مختلف تکثیر سلولی (G1, S, G2, M) بیان می‌شود و در سلول‌هایی که در مرحله خفتگی (G0) قرار دارند بیان نمی‌گردد. در سلول‌های آلوده به ماکروشیزونت‌های مولد تکثیر سلولی، پادتن ضد Ki-67، هسته سلول‌های آلوده، که محل بیان این پروتئین می‌باشد را به رنگ قهوه‌ای در می‌آورد. در این سلول‌ها ماکروشیزونت‌ها نیز در داخل سیتوپلاسم سلول با پادتن اختصاصی و روش آلکالین فسفاتاز آنتی آلکالین فسفاتاز بطور همزمان رنگ‌آمیزی شدند. ماکروشیزونت‌ها در این رنگ‌آمیزی بصورت اجرام چند شکلی در اندازه‌های مختلف به رنگ قرمز در سیتوپلاسم سلول‌های آلوده قابل رویت می‌باشند (مورد C تصویر ۲).

تمام نمونه‌های مذکور بطور همزمان با استفاده از سرم فاقد پادتن بر علیه اجرام انگلی نیز مورد رنگ‌آمیزی قرار گرفتند که نمونه‌ای از آن در مورد A تصویر ۲ نشان داده شده است که در این تصویر هیچ‌گونه واکنشی با اجرام انگلی و یا با هسته سلول صورت نگرفته است.

بحث

تشخیص متداول دو بیماری تیلریوز و بابزیوز در ایران بر اساس رنگ‌آمیزی گسترش‌های خونی دام‌های مشکوک با رنگ گیمسا می‌باشد. این نوع رنگ‌آمیزی بعنوان یک روش ساده، ارزان و قابل استفاده در تمام آزمایشگاهها مطرح می‌باشد. اما از آنجایی که این رنگ‌آمیزی غیر

نامشخص دیگر بصورت ترشح خود بخودی و همچنین ترشح محیطی سلول‌های مجاور آلوده و غیر آلوده غدد لنفاوی را به تکثیر وا می‌دارند (۴). یکی از مشخصه‌های تکثیر سلول‌های پستانداران بیان ژن و تولید پروتئین Ki-67 و انتقال آن به داخل هسته سلول می‌باشد. این مشخصه در آسیب‌شناسی انسانی و حیوانی بسیار مورد استفاده قرار می‌گیرد. در سلول‌های در حال تکثیر در گاو نیز این ژن تعیین هویت ژنی شده و نشان داده شده است که پروتئین Ki-67 در هسته سلول‌های در حال تکثیر در مراحل مختلف تکثیر سلولی (G1, S, G2, M) بیان می‌شود و در سلول‌های خاموش (G0) بیان نمی‌گردد (۲۰). این پدیده می‌تواند با استفاده از پادتن مونوکلونال پروتئین Ki-67 در روش رنگ‌آمیزی ایمونولوژیک یگانه مشخص گردد. علاوه بر آن حالت تکثیری سلول‌های آلوده را می‌توان با استفاده از پادتن فوق و پادتنی دیگر که دارای قابلیت شناسایی انگل در سلول می‌باشد، با روش رنگ‌آمیزی ایمونولوژیک دوگانه به اثبات رسانید. همچنین با روش فوق‌الذکر قادر به تعیین فنوتیپ سلول‌های آلوده خواهیم بود.

در رنگ‌آمیزی ایمونولوژیک دوگانه شیزونت‌های داخل سلول‌های آلوده از طریق پادتن اختصاصی با روش آلکالین فسفاتاز آنتی‌آلکالین فسفاتاز و پروتئین هسته وابسته به تکثیر سلول، Ki-67 با استفاده از پادتن مونوکلونال و با روش پر اکسیداز بطور همزمان مورد مطالعه قرار گرفتند. ماکروشیزونت‌های مولد تکثیر سلولی بصورت اجرام چند شکلی قرمز و هسته سلول‌های آلوده به رنگ قهوه‌ای مشاهده شدند. همچنین سلول‌های آلوده به ماکروشیزونت‌های مولد تکثیر سلولی، پادتن ضد Ki-67 هسته سلول‌های آلوده که محل بیان این پروتئین می‌باشد نیز به رنگ قهوه‌ای درآمد. با توجه به نتایج بدست آمده می‌توان بیان نمود که:

رنگ‌آمیزی ایمونولوژیک دوگانه بعنوان یک روش مکمل برای تعیین پروتئین‌های انگلی و آنالیز بیان ژن در سلول‌ها، علاوه بر روش Western blot، می‌تواند به عنوان یک روش استاندارد مناسب قابل استفاده باشد.

Papadopoulos و همکاران (۱۹۹۶) نیز واکنش متقاطع میان گونه‌های مختلف دو جنس تیلریا و بابزیا را مطرح نموده‌اند (۱۴).

بر این اساس می‌توان بیان نمود که روش رنگ‌آمیزی ایمونولوژیک برای تشخیص و تفکیک اجرام تیلریا و بابزیا و ریکتزیا موجود در غدد بزاقی کنه‌ها، یک روش مفید و قابل استفاده می‌باشد. بنظر می‌رسد که در صورت دسترسی به آنتی‌بادی‌های مونوکلونال که قابلیت تمایز گونه‌های مختلف انگلی را دارا می‌باشند، این روش‌ها می‌توانند به عنوان یک روش تشخیصی مناسب نیز مورد استفاده قرار گیرند. لذا در حال حاضر جهت تشخیص گونه‌ای تک یاخته‌های بابزیایی و تیلریایی روش PCR با پرابرهای اختصاصی گونه مورد نظر به عنوان یک روش تکمیلی پیشنهاد می‌گردد.

تیلریوز نیز مانند بابزیوز یک بیماری جدی دام‌های اهلی در کشورهای مختلف از جمله ایران می‌باشد که سالیانه سبب ایجاد زیان‌های اقتصادی شدید می‌گردد. با توجه به حضور اجرام تیلریایی بصورت ماکرو و میکروشیزونت در لنفوسیت‌های طحال و عقده‌های لنفاوی در طول سیر تکاملی انگل، در این بررسی، لکوسیت‌های نگهداری شده در محیط کشت که با تیلریا آنولاتا آلوده گردیده بودند با سرم خسرگوش ایمن شده با پروتئین نوترکیبی شوک حرارتی میتوکوندری (mit-hsp70) شیزونت مورد رنگ‌آمیزی قرار گرفتند. این رنگ‌آمیزی حضور ماکروشیزونت‌های تیلریا آنولاتا را از طریق استفاده آلکالین فسفاتاز آنتی‌آلکالین فسفاتاز بوضوح نشان داد که ماکروشیزونت‌ها در این رنگ‌آمیزی بصورت اجرام چند شکلی در اندازه‌های مختلف به رنگ قرمز در سیتوپلاسم سلول‌های آلوده مشخص گردیدند.

تک یاخته‌های عامل این بیماری با گزش کنه‌های ناقل بصورت اسپوروزوایت‌ها وارد بدن میزبان گردیده و فرم تکثیر شده انگل در سیتوپلاسم لکوسیت‌ها حضور یافته و سبب تکثیر سلول‌های لکوسیتی می‌گردد. سلول‌های آلوده در اثر تغییر بیان ژنتیکی سیتوکین‌های IL-2, IL1- β و IL8 و IL1- α و TNF- α (۱، ۲) و یا KII (۱۸) و عوامل

- 1- Ahmed, J.; Shayan, P.; Conze, G.; Hugel, F.-U.; Key, G.; Dobbelaere, D. and Gerdes, J. (1994). Proliferation und zytokinprofil Theileria- infizierter rinderzellen. Deutsche Veterinarmedizinische Gesellschaft, German Veterinary Medical Society-Berlin. 9: 96-103.
- 2- Ahmed, J.; Yin, H.; Schnittger, L.; Jongejan, F.; (2002). Ticks and tick-borne diseases in Asia with special emphasis on China. Parasitology Research 88: 51-55
- 3- Bai, Q.; Liu, G.; Liu, D.; Ren, J. and Li, X. (2002). Isolation and preliminary characterization of a large Babesia sp. From sheep and goats in the eastern part of Gansu province, China. Parasitology Research:16-21
- 4- Campbell, J.D.M. and Spooner R.L (1999). Macrophages behaving badly: Infected cells and subversion of immune responses to Theileria annulata. Parasitology Today 15(1):10-16
- 5- Cordell, J.L.; Fallini, B.; Erber, W.N.; Ghosh, A.K.; Abbulaziz, Z.; MacDonald, S.; Pulford, K.A.F.; Stein, H.; Mason, D.Y. (1984). Immunozymatic labelling of monoclonal antibodies using immune complexes of alkaline phosphatase and monoclonal anti-alkaline phosphatase (APAAP complexes). Journal of Histochemistry and Cytochemistry 31: 13-20
- 6- Gerdes, J.; Schwab, U.; Lemke, Hm; Stein, H. (1983). Production of mouse monoclonal antibody reactive with a human nuclear antigen associated with cell proliferation. International Journal of Cancer 31: 13- 20
- 7- Gerdes, J.; Lemke, H.; Baisch, H.; Wacker, H.H.; Schwab, U.; Stein, H. (1984). Cell cycle analysis of a cell proliferation associated human nuclear antigen defined by the monoclonal antibody Ki-67. Journal of Immunology 133: 1710-1715
- 8- Jianxus, L.; Hong, Y.; (1997). Theileriosis of sheep and goats in china. Tropical Animal Health Production 29(Supplement 9):8-10
- 9- Luo J.; Yin, H; (1997). Theileriosis of sheep and goats in China. Tropical Animal Health Production 29: 8S – 10.
- 10- Mehlhorn, H.; Schein, E. (1984). The piroplasms: life cycle and sexual stages. Advances in Parasitology 23:37-103
- 11- Mehlhorn, H.; Schein, E.; Ahmed, J.S. (1994). Theileria. In: Kreier JP (ed) Parasitic protozoa vol7. Academic Press, San Diego, pp 217-304
- 12- Meshra, A.K.; Reddy, G.G.B.; Rao, J.R.; Tewari, A.K. (1998). Detection of Babesia bigemina antibodies by Dot-ELISA in cattle and buffaloes. Acta Parasitologica, 43(1): 43-45
- 13- Mueller, A.M.; Hermanns, I.; Skrzynski, C.; Nesslinger, M.; Mueller, K.M.; Kirkpatrick, C.J. (2002). Expression of the Endothelial Markers PECAM-1, vWf, and CD34 in vivo and vitro. Experimental and Molecular Pathology. 72: 221-229
- 14- Papadopoulos, B.; Perje, N.M.; Uilenberg, G. (1996). Piroplasms of domestic animals in the Macedonia region of Greece. Serological cross reactions. Veterinary Parasitology 63: 41-56
- 15- Persing, D.H.; Herwaldt, B.L.; Glaser, C.; Lane, R.S.; Thomford, J.W.; Mathiesen, D.; Krause, P.J.; Phillip, D.F.; Conrad, P.A. (1995). Infection with a babesia-like organism in northern California. The New England Journal of Medicine 2, 332(5): 298-303
- 16- Schnittger, L.; Hollmann, C.; Diemer, U.; Boguslawski, K.; Ahmed, J.S. (2000a). Proliferation and cytokine profile of T. annulata infected ovine, caprine and bovine lymphoblastoid cells. Annals of the New York Academy of Sciences 916: 676-680
- 17- Schnittger, L.; Shayan, P.; Biermann, R.; Mehlhorn, H.; Gerdes, J.; Ahmed, J.S. (2000b). Molecular genetic characterization and subcellular localization of Theileria annulata mitochondrial heat-shock protein 70. Parasitology Research. 86: 444-452
- 18- Shayan, P.; Ahmed, J.S. (1997). Theileria-mediated constitutive expression of the casein kinase II- α subunit in bovine lymphoblastoid cells. Parasitology Research 83(6): 526-32
- 19- Shayan, P.; Biermann, R.; Schein, E.; Gerdes, J.; Ahmed, J.S. (1998). Detection and differentiation of Theileria annulata and Theileria parve using macroschizont-driven DNA probes. Annals of the New York Academy of Sciences 849: 87-95
- 20- Shayan, P.; Gerlach, C.; Hugel, F.U.; Kay, G.; Campbell, J. D.; Gerdes, J.; Ahmed, J.S. (1999). The proliferation- associated nuclear protein Ki-67 in the bovine system: Partial characterization and its application for determination of the proliferation of Theileria- infected bovine cells. Parasitology Research 85: 613-620
- 21- Shayan, P.; Schop, B.; Conze, G.; Schein, E.; Ahmed, J.S. (1999). Is interleukin 2 necessary for the autocrine proliferation of Theileria- infected bovine cells? Parasitology Research 85: 409- 412
- 22- Thomford, J.W.; Conrad, P.A.; Telford, S.R.; Mathiesen, D.; Bowman, B.H.; Spielman, A.; Eberhard, M.L.; Herwaldt, B.L.; Quick, R.E.; Persing, D.H. (1994). Cultivation and phylogenetic characterization of a newly recognized human pathogenic protozoan. The Journal of Infectious Diseases 169(5): 1050 - 1056

The use of immunostaining for determination of *Babesia* and *Theileria* and gene expression of proliferation associated with nuclear protein in *Theileria* infected cells

Shayan, P.^{1*} and Nabian, S.^{2*}

Abstract

The aim of this study is to recognize and discriminate between two protozoan genera *Babesia* and *Theileria* using immunostaining. In addition, the use of the immunostaining for gene expression studies is evaluated. For these purposes, blood sample slides were stained with the antibodies specific against *Babesia* or *Theileria* in peroxidase system as the brown structures in the cytoplasm of the infected erythrocytes. The leukocytes infected with *Theileria* schizonts were stained with the specific antibody against heat shock protein 70 from Schizonts in alkaline phosphatase antialkaline phosphatase. The schizonts are demonstrable as red structure in the cytoplasm of the infected cells. These cells were simultaneously stained with the monoclonal antibody against proliferation associated with nuclear protein Ki-67 in peroxidase system as well. The brown stained nucleus showed the expression of the Ki-67 protein in the schizont harboring proliferating cells (Immuno-double-staining).

It seems that the immunostaining method can be used as a Gold standard method besides western blotting for the identification of parasite specific protein and expression studies.

Key words: *Babesia*, *Theileria*, Immunostaining, antibodies, Ki-67, Heat shock protein 70

^{1*} Associate Professor, Investigating group of Molecular Biological System Transfer, Tehran, Iran

^{2*} Assistant Professor, Department of Parasitology, Faculty of Veterinary Medicine, University of Tehran, Tehran, Iran